

INHOUD

1	Ongedocumenteerde ouderen: aanleiding, vragen en methoden	13
1.1	Aanleiding van het onderzoek	13
	Definities en afbakening onderzoeksgroep	17
	Onderzoeksvragen	18
1.2	Methode van onderzoek, dataverzameling en analyse	19
	De samenstelling van het onderzoeksteam	20
	De ontwikkeling van de interviewgide en het trainen van alle onderzoekers	21
	Werving via ngo's en sleutelpersonen	22
	Data en data-analyse	24
	Beperkingen	25
1.3	Leeswijzer	26
2	Kenmerken onderzoeksgroep en een richtinggevende typologie	27
2.1	De onderzoeksgroep nader beschreven: kenmerken, steun en typen 'Gemengde status huishoudens' en het langdurige verblijf	27
		30
2.2	Naar een typologie van ongedocumenteerde ouderen	34
	Migratiemotief	34
	Sociale netwerk	35
	(Veranderende) aspiraties	37
	Drie typen ongedocumenteerde ouderen	39
2.3	Drie portretten	40
	De asielzoeker	40
	De investeerder	42
	De avonturier	43
2.4	Conclusie	45
3	De ouderen en hun persoonlijke netwerk: steun, inkomsten en werk	47
3.1	Een kwalitatieve beschrijving van het netwerk, sociale afstand en steun	48
	De asielzoekers, het netwerk en steun	49
	De investeerders, het netwerk en steun	52
	De avonturiers, het netwerk en steun	56

3.2	Inkomsten en arbeid	59
	Bestaansstrategieën van asielzoekers	59
	Bestaansstrategieën van investeerders	61
	Bestaansstrategieën van avonturiers	63
3.3	Over sociale distantie en erosie van steun in de sociale netwerken	65
3.4	Conclusie	69
4	De huisvesting van ongedocumenteerde ouderen	71
4.1	De huisvesting van asielzoekers	72
	Inwonen bij vrienden, landgenoten en/of kennissen	73
	Opvang via hulpverleningsorganisaties	74
	Terug naar de asielopvang	76
	Verblijf op straat	77
	De invloed van het langdurige ongedocumenteerde verblijf en/ of hogere leeftijd op de wooncarrières van uitgeprocedeerde asielzoekers	77
4.2	De huisvesting van investeerders	80
	Zelfstandige woonruimte huren	80
	Inwonen bij een werkgever	82
	De invloed van het langdurige ongedocumenteerde verblijf en/of hogere leeftijd op de wooncarrières van investeerders	83
4.3	De huisvesting van avonturiers	85
	Inwonen bij het sociale netwerk	86
	Verblijf in opvangvoorzieningen en LVV	88
	Verblijf op 'straat'	89
	De invloed van het langdurige ongedocumenteerde verblijf en/of hogere leeftijd op de wooncarrières van avonturiers	90
4.4	Conclusie	92
5	De contacten van ongedocumenteerde ouderen met de overheid	95
5.1	Asielzoekers in contact met de overheid	96
	Legaliseringstrajecten	97
	Vreemdelingentoezicht	99
	Terugkeertrajecten	100
	De invloed op het dagelijkse leven	101
5.2	Investeerders in contact met de overheid	102
	Legaliseringstrajecten	103
	Vreemdelingentoezicht en terugkeertrajecten	104
	De invloed op het dagelijkse leven	105
5.3	Avonturiers in contact met de overheid	106
	Legaliseringstrajecten	107
	Vreemdelingentoezicht	109
	Terugkeertrajecten	110
	De invloed op het dagelijkse leven	111

5.4	De invloed van het ouder worden en/of langdurige ongedocumenteerde verblijf	113
5.5	Conclusie	114
6	De gezondheid van ongedocumenteerde ouderen	117
6.1	Asielzoekers over hun gezondheid	118
	Fysieke klachten van de asielzoekers	118
	Psychische klachten van de asielzoekers	120
	Toegang tot medische zorg en voorzieningen voor asielzoekers	123
6.2	Investeerders over hun gezondheid	124
	Fysieke klachten van investeerders	124
	Psychische klachten van de investeerders	126
	Toegang tot medische zorg en voorzieningen voor investeerders	127
6.4	Avonturiers over hun gezondheid	128
	Fysieke klachten van de avonturiers	128
	Psychische klachten van de avonturiers	130
	Toegang tot medische zorg en voorzieningen voor avonturiers	133
6.5	Conclusie	134
7	Conclusie	137
7.1	De onderzoeksvragen beantwoord	137
	De asielzoekers	138
	De investeerders	139
	De avonturiers	141
	Een gedifferentieerd antwoord op de onderzoeksvraag	143
7.2	Discussie	145
	Generieke en gedifferentieerde oplossingen voor een taai probleem	148
	Literatuur	153
	Bijlage A Vragenlijst	161
	Bijlage B Informed consent formulier	165
	Bijlage C Het onderzoeksteam	169
	Bijlage D Overzicht respondenten	173